

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194

Naš edini temelj je kmetstvo

Morda izza časov preloma med staro pagansko in nastopajočo krščansko kulturo ni bilo več tako zamotano usodnih dni kakor jih preživlja svet danes.

Zakaj?

Kdor hoče vsaj približno razumeti naš in evropski politični položaj, se mora zavedati, da živimo v času, ko umira stari svet in se v bolečinah rodi novi. To ni fraza, ampak tako trda resničnost, da je človeka skoraj groza ob njej. Kulturne, gospodarske in socialne dobrine nekdanjosti se drobijo v prah pod trdim kladivom sedanjosti. In nadomestilo zanje? Bodimo odkriti in povejmo, da ga še nimamo, ampak ga v bolečinah komaj iščemo.

Iz tega obupnega položaja, iz te strašne negotovosti izvira vse gorje, ki ga danes občutimo.

Povojna praznina

Po gigantskem trpljenju svetovne vojne smo padli v praznino, ki jo komaj danes z bridkostjo slutimo, a je bržkone še niti ne moremo dometi. Stoletni gospodarski sistemi so bili porušeni, tradicija razdrta, vse življenje postavljeno na glavo, bogata zakladnica etičnih vrednot pa tako izropana, da v njej mladi rod ni našel ničesar več.

Pomanjkljivi svetovi

V ta kaos sta posvetili dve samostojni repati: Na eni strani ruska revolucija, na drugi pa Wilsonova idealistična teorija o bratstvu narodov, ki je našla svoj bolehní izraz v ženevskem otroku z imenom: Društvo narodov.

Niti prvo niti drugo ni moglo zadovoljiti sveta. Vzporedno s revolucionarnim komunizmom se je pojavil še revolucionarni fašizem, ki je v italijanski kakor tudi v nemški izdaji v marsičem podoben ruskemu boljševizmu.

Ruska drama

Kaj se je zgodilo in kaj se godi v Rusiji, je prav za prav uganka, ki do danes še ni rešena. Globina slovanske duše, prepletena z mongolsko tatarskimi elementi in z židovskimi spekulativno razdiralnimi življenji in potezami, uprizarja pred očmi vsega sveta dramo, o kateri še ne moremo točno vedeti, kakšno bo nje zadnje dejanje. Neizpodbitno pa je dejstvo — in nima nobenega smisla, pred tem zapirati oči — da ta velikanska drama vpliva na ves svet z magično silo. Mladina, ki je gledala in čutila razkrajanje, bi rada v svojem idealnem stremljenju v ruskem valovanju našla nov mitos. Odtod fanatična vera povojne mladine v moč in odrešilno silo ruskih idej, čeprav jim po drugi strani nekateri očitajo, da so samo v brutalen materializem ponižano krščanstvo. Prav zadnji dogodki v Rusiji pa dokazujejo, da gre razvoj novi stopnji naproti. Stalin je menda spoznal, da je zagrešil boljševizem v svoji ideologiji temeljno važno napako, ki je bila v revolucionarnem vretju sicer razumljiva

in tudi morda znosna. Nikakor pa ni na podlagi take nezadostne teorije mogoče ustvariti in utrditi trajnih podlag za ureditev človeške družbe v državnem organizmu.

Uspehi in napake

Ta napaka, ki jo je delno zaslutil že fašizem, čeprav se ji niti sam ni znal popolnoma izogniti, je obstojala v težnji, vladati in urediti vso družbo po željah in načelih enega samega družabnega razreda.

Ruska revolucija se je naslonila na proletarijat in s tem dosegla prav za prav nekaj, kar se je zdelo, oziroma bi se zdelo nemogoče: primeroma majhen odstotek prebivalstva — delavstvo — je prevzelo vso oblast v državi, ki je po večini poljedelska. To delavstvo, organizirano v komunistični stranki, je pomenilo komunizem vrhovno voljo ruskega naroda. Čeprav moramo priznati, da se je naporom in organizaciji ruskih boljševističnih ideologov in zlasti organizatorjev posrečilo marsikaj in da je Rusija tehnično neverjetno napredovala, moramo le hkratu reči, da je ves ta čas neznatna manjšina vladala ogromni večini. To razmerje pa je protinaravno in trajno nevdržljivo. Če izvira Stalinov brezobzirni nastop v zadnjem času iz tega spoznanja, potem ga lahko razumemo.

Komunizem in fašizem

Idejno sta si komunizem in fašizem kot dva skrajna pola močno blizu. Oba omejujeta osebno svobodo in silita posameznika v kolektiv. Različni je le ime teh kolektivov. Oba omejujeta osebno lastnino, oba si lastnina izključno pravico v vzgoji in v verskih vprašanjih. Kolikor zadnje pri italijanskem fašizmu ne pride tako jasno do izraza, je pripisati samo naključju: V Italiji sta namreč cerkev in fašistična oblast po narodnosti enaka. Zato je le naravno, da se fašizem ne bo boril proti cerkvi, ampak jo bo še pospeševal, ker se lahko v njej nadeja dobrega zavzornika in velike moralne sile.

Drugačen je položaj v Nemčiji, kjer je narodni socializem v hudem boju s katoliško cerkvijo in se mu je morala tudi domača evangeljska cerkev popolnoma podrediti. Če kdaj naprotje za trenutek poneha, se to vselej izkaže za taktično potezo, ki jo je napravil fašizem zato, da je pridobil časa in miru za kako važno ugodnost.

Zemlja in podeželje

Nemir, v kakršnega so ta gibanja potisnila ves svet, pa nam posebno jasno dokazuje, da vse omenjene družabne in socialne teorije še ne odgovarjajo težnjam sodobnega človeštva. Vsa ta gibanja, ki so brez dvoma dosegla lepe uspehe, imajo isto skupno pogoško: Upoštevala niso podeželja in so v računih svojih sistemov prezrla važno postavko: zemljo in njega, ki jo kot podeželan obdeluje ter s tem omogoča vsem drugim

stanovom in panogam življenje, napredek in razvoj.

V revolucionarni naglici, s kakršno so delali v Rusiji, Italiji in Nemčiji, je razumljivo, da so to postavko prezrli. Tudi je res, da je podeželski človek organizacijsko mnogo okornejši kakor industrijski delavec ali človek iz meščanskega srednjega sloja. Zato se revolucija ni utegnila ozirati nanj. Vendar pa je Hitler kmalu po prevzemu oblasti vključil tudi kmetstvo v svoj pokret in njegov narodni socializem ni več stanovsko ali strankarsko kastno gibanje, ampak splošen narodni pokret, ki hoče v svojem duhu in po svojih načelih preobraziti ves nemški narod, ne pa morda posameznih stanov ali slojev. Sicer je res, da je to delo za zdaj še bolj organizacijsko propagandno kakor pa gospodarsko socialno, vendar se zdi, da bo prevzelo tudi drugi, važnejši del svoje naloge. Ako se narodni socializem loti vprašanja agrarne reforme v Nemčiji in to vprašanje pravično in uspešno reši, bo opravil nalogo, ki mu bo zanjo gotovo hvaležen ves nemški narod. Isto vprašanje še čaka Italijo. Kakšno stališče bo fašizem v svojem nadaljnem razvoju zavzel do teh vprašanj, od tega po našem mnenju zavisi trajnost njegovega dela in cena njegovih uspehov.

Sorodnost in sovražnost

Vzlic prej omenjeni notranji sorodnosti sta si obe ti veliki svetovni gibanji med seboj sovražni. Tudi to sovražstvo je razumljivo, če pomislimo na posebne razmere in interese držav, kjer je nastal boljševizem ali pa tak in tak fašizem. Ne da bi razpravljali o tem nasprotju, pogledjmo samo, kako Rusija hiti, da bi doma izpegljala v kar večji in popolnejši meri isto ali vsaj podobno, kar je v Nemčiji v malem začel Hitler. V Rusiji vprašanje agrarne reforme ne igra nobene vloge več, ker je že rešeno. Veleposestva so razlaščena. Toda čaka pa Rusijo druga in še težja naloga: iz kmeta je treba napraviti za javno življenje sposobnega človeka. Mužik je bil vajen poslušati in ubogati. Zdi se, da se drami — ali pa ga hoče vzdramiti režim.

Ta priključitev kmeta in podeželana sploh v javno življenje pa je nemogoča s sanjami o svetovni revoluciji, ampak samo z organiziranjem ruskega domačega življenja. Nauki in savi revolucije naj se izkoristijo doma, da tako postane Rusija ne morda sestaven del zrevolucionirane Evrope, ampak sama zase in po lastni volji, po upoštevanju vseh svojih posebnosti, zdravo telo.

Nauki tujih revolucij

Ruska revolucija se torej bliža svoji ustalitvi. Dala pa nam je obenem s fašizmom dragocen nauk in spoznanje, ki nam utegne v marsičem pomagati pri pametni in zdravi ureditvi naših domačih razmer. Ta nauk bi bilo mogoče v kratkem izraziti v trditvi, da ni nobene dru-

žabne rešitve brez rešitve in brez sodelovanja podeželja in zlasti kmetkega življa. Videli smo in vidimo, kako je tekla in še teče kri v Rusiji, vidimo, kako teče kri v Španiji, vemo, da ni šlo brez krvi v Nemčiji. Zato pa želimo, da bi naši domovini ostale za vedno prihranjene vse take bridkosti. Trzavica, ki pretresa pod pritiskom svetovnih razmer tudi naše javno življenje, je tako moreča, da ni poštenega državljan, ki bi si ne želel rešitve iz nje. Po našem mnenju pa je mogoča najhitrejša rešitev in najtrajnejši sporazum samo v okviru skupnega jugoslovanskega kmetstva. Niti nacionalistična niti komunistična gesla niti kolebanje s kraja v kraj ne bodo mogla prinesiti za nas zadovoljive rešitve. To nas uče tuji primeri, to pa potrjuje tudi naš domači razvoj. Saj se kljub dolgoletnim pogajanjem med strankami in strujami pojavi vedno kako novo vprašanje, ki nas med seboj oddaljuje, mesto da bi nas približevalo.

Kmetko gibanje

Ze profesor Veber je v svoji knjigi »Agrarizem in slovanstvo« naglasil, da hoče to gibanje urediti vprašanje odnosa človeka do človeka ter s tem pravilno označil kmetko gibanje kot socialno in kulturno gibanje, ki urejuje ne le kmetke, ampak vsa človeška socialna vprašanja. Kmetko gibanje torej ni morda stanovsko vprašanje kmetov v ožjem pomenu besede, ampak je pokret, ki mu je za temelj postavljeno načelo, da je treba reševati vse probleme družbe in države z novega vidika, namreč: Da je zemlja naš skupni izvor, naša skupna mati in rediteljica in da moramo zato pri presoji vseh naših problemov imeti pred očmi enega: Kako je urejeno pridobivanje za človeka potrebnih pridelkov iz zemlje na eni strani, na drugi pa, kako je organizirano gospodarsko uporabljanje teh dobrin.

Naš temelj

Ker je torej treba reševati vsa vprašanja z zgoraj pojasnjene novega vidika, je nujno jas-

no, da jih bo znal najbolj pravilno in pravično rešiti tisti, ki je najbolj povezan z zemljo. On namreč ne smatra sebe za najvišjega in ne gleda na druge sloje z ekskluzivnega (izključevalnega) stališča, ampak se čuti z njimi povezanega v človečansko skupnost.

Večkrat pade beseda, da je kmet nedostopen individualist in kot tak asocijalen. Tem trditvam pa ugovarja vsa kmetka tradicija: gostoljubje, spoštovanje tujcev, priznavanje naravnega reda itd. Marsikako socialno vprašanje, ki danes bolešno pretresa svet, je kmet v svojem območju rešil, preden je kdo imel kaj pojma o moderni socialni zakonodaji (preskrba starih in onemoglih = prevžitek; brezposelnost = posli, ki so imeli na kmetiji stalno delo in dom in kruh ter v onemoglosti vse oskrbe; presežek delavnih sil je v sistemu stricev in tet ohranil dom, bil preskrbljen in je pušal delovno silo doma, socialno pa je bil skoraj enakovreden z gospodarjem-lastnikom itd.).

Ta preteklost, oplemenitena z globino modernih idej in pojmovanja vsega kmetstva kot gospodarsko-socialno-kulturnega vprašanja nam narekuje trditve, da je treba iskati izhoda iz naših težav samo v vsedržavnem kmetksem pokretu. Zemlja je edina, ki nas brezpogojno družiti. Naj bodo med nami še take razlike, vemo, da smo vsi iz zemlje in da nam brez nje ni življenja.

To je temelj kmetstva. Na tem temelju bomo gradili in moramo graditi, če hočemo najti pravo pot.

Prav bi zato bilo, da se o tem vprašanju pri nas izrazijo tudi možje, ki sicer radi brezbržno molče. Saj politika v svojem bistvu ni sejmarski krik, ampak resna znanost in veda, ki zasluži, da ji najboljši narodovi sinovi posvetijo svoje najboljše moči.

Rekli smo in čakamo. Naš list bo z veseljem na razpolago za vsako pametno debato, za vsako kleno besedo, naj pride od koderkoli. Prepričani smo namreč, da mislijo mnogi, ki niso z nami, enako kakor mi; Naš edini temelj je kmetstvo!

Klavns Štefan:

Notranja kolonizacija

Naseljevati bi bilo treba v prvi vrsti one delavce iz mest, ki jih je prignalo pred nekaj leti v mesto pomanjkanje zemlje v rodni vasi in ki se niso izgubili veselja do poljedelstva in ki se še niso aklimatizirali mestnemu in tvorniskemu miljeju. Za naseljence bi bili najboljši mladi energični ljudje, ki imajo voljo in veselje do dela in ljubezen do zemlje. Seveda bi morali naseljenci biti v svesti, da bi jim naseljeniško življenje ne nudilo v prvih letih onega zabavnega življenja, ki ga jim nudi današnja slovenska vas. Po nekaj letih intenzivnega dela bi si pa kolonist privoščili še večjo ugodnost, kakor mu jo nudi danes priložnostno delo v mestih in pri takozvanih javnih delih na cestah in podobno.

Imel bi svojo lastno domačijo, on in njegov naslednik bi imela dovolj zemlje za preživljanje svojih družin.

Zamišljaj si naseljevanje s privatnim kapitalom na sledeči način:

Ustanovi se naj družba (zadruga ali konzorcij), čije namen bi bil naseljevati kmečke in obrtniške delavce v južnih krajih. Družbino delo bi se naj delilo na dva področja in to na Ljubljano in na naselbino samo.

Ljubljana bi naj skrbelo za:

1. finančna sredstva in njih operacije,
2. za propagando naseljevanja,
3. interesente in njih ekspedicijo v kolonijo,
4. nabavo materiala in drugih potrebščin za kolonijo,
5. plasiranje pridelkov iz kolonije po Sloveniji in izven države,

6. za vezo z domačimi oblastmi in javnimi ustanovami v svrhu materialne in moralno kulturne podpore.

Vodstvo v koloniji bi pa skrbelo za:

1. za vezo s političnimi oblastmi v dosego ugodnosti po zakonu o naseljevanju južnih krajev,
2. nakup zemljišč in ureditev z bankami kot upnicami,
3. graditev potrebnih stavb za koloniste,
4. dodelitev zemljišč kolonistom,
5. združna oskrba s potrebščinami in vnovčevanje pridelkov,
6. skrb za amortizacijsko službo kolonistov napram družbi,
7. melioracijska dela v koloniji,
8. načrt za nadaljnje naseljevanje,
9. skrb za smotreno in napredno gospodarstvo,
10. skrb za kulturno življenje kolonistov,
11. vezo s tobačno upravo in Prizadom.

Koloniste bi se obremenilo z dolgoročni-mi hipotečnimi posojili.

Koristi od takšnega naseljevanja bi bile sledeči:

1. Odvod kmečkega proletarja, ki sili v mesta in dela konkurenco stalnemu industrijskemu delavcu in obrtniku.
2. Podeželje bi bilo rešeno odvišnih kmečkih in drugih delavcev, za katere mora danes skrbeti.
3. Z naseljevanjem bi se vzgojilo zadovoljnega človeka in ne delomržeža, ki išče javno miloščino.
4. Javnost bi dobičkanosno investirala

denarna sredstva v naselništvo, ki bi kasneje donasalo amortizacijo in dobiček.

5. Konsum obrtnih in industrijskih izdelkov bi se povečal, posebno gradbena stroka v dravski banovini bi zaposlila več delavcev in les bi našel svoje notranje tržišče.

6. Denarni zavodi (Pokojninski zavod) bi plodonosno naložili svoj odvišni denar.

7. Pridelki naseljenikov bi bili cenejši nego uvoženo blago.

8. Kolonisti bi ob pomoči javnih faktorjev zaposlili razmeroma zelo visoko število delavstva pri povzdigi svojega sela v dosego našega slovenskega življenjskega standarda.

Predstoječe bi bilo moje skromno mnenje o javnih delih in mal donesek k rešitvi brezposelnosti in ublažitvi naše slovenske preobljudenosti.

Pripomniti moram še to, da so vsi narodi pošiljali svoje odvišne poljedelske delavce v svet, kjer so si ustvarjali kolonije, iz katerih je matica črpala dohodke iz pridelkov kolonistov in kamor uspešno plasirajo svoje industrijske izdelke in kjer črpajo tudi vir svoje države in narodnostne obrambe.

Mi Slovenci smo danes navezani samo na južne kraje v državi, kjer lahko ustanovimo močne kolonije svojih sorojakov. Hiteti moramo, ker kasneje bodo razmere za naseljevanje mnogo težavnejše. Ne smemo zamuditi ugodne prilike, da preskrbimo svojim odvišnim pripadnikom kruha in zemlje. Naša dolžnost je skrbeti za naš naraščaj! Doma ne moremo dati vsemu prebivalstvu dela. Zato pa moramo ga dati tamkaj, kjer so razmere zato najbolj ugodne, in to so le v južnih krajih naše lastne države! Ako bi nadaljevali dosedanji način ekspedicije odvišne delavske moči, tedaj bi le nadaljevali z uničevanjem svojega lastnega naroda. Zalostna je slika naših izseljencev v tujih državah! Izgubljeni so za naš narod, za našo narodno državo!

Gibanje vlog pri slovenskih hranilnicah v juliju 1936.

Četudi so v mesecu juliju 1936 vloge pri vseh 29 slovenskih hranilnicah padle za din 2.450.349— na din 1.046.388.325—, moramo vendar pri velikem številu hranilnic ugotovitiboljšanje položaja. Pomisliti je treba, da bi znašale obresti od vlog za 1 mesec približno 3 ¼ milijona din, torej več, kakor znaša skupno nazadovanje vlog.

Razveseljivo je, da je skupno stanje vlog na knjižice naraslo, četudi neznatno, na din 615.697.576—, in da so narasle v tem mesecu skupne vloge na knjižice pri 10 hranilnicah, vloge v tekočem računu tudi pri 10 hranilnicah (od 20 hranilnic, ki sploh sprejemajo vloge v tekočem računu) in da je tudi število tekočih računov naraslo pri vseh hranilnicah od 7.026 na 7.036. Skupno stanje vlog (po zneskih) je naraslo pri 7 hranilnicah.

Te številke so dokaz polagoma se vračajočega zaupanja v denarne zavode, ki se kaže v stalnem porastu novih, vedno razpoložljivih vlog.

Premestitve živino-zdravnikov

Višji svetnik sreskega načelstva v Kamniku Josip Rauter je premeščen za višjega veterinarskega svetnika pri sreskem načelstvu v Aleksandrovu (Otok Krk).

Požrtvovalnemu koroškemu rojaku in vrlenu delavcu za blagor kmeta želimo na novem službenem mestu obilo uspehov.

Za višjega veterinarskega pristava pri sreskem načelstvu v Kamniku je imenovan g. Kordas, doslej višji veterinarski pristav bakteriološkega in serološkega oddelka zavoda v Križevcih.

Vrata naših šol se odpirajo:

Odkod bodi naše šolanstvo?

Ceprav smo Slovenci kmetijski narod, kmetijski v čisto svojskem pomenu, a vendar kmetijski tako, da so bili doslej kmetijski sinovi malone edini tvorci naše kulture, smo zašli danes v žalosten in nenaraven položaj, da v višjo izobrazbo ne dobivamo skoraj nič več podmladka s kmetov.

Gregorčič je pel v svoji odi »Kmetijski hišic:

— Kar mož nebesa so poslala,
da večnih nas otmó grobov,
vse mati kmetjska je zibala,
iz kmetjskih so izšli domov —

To pravilo, ki je hkratu vsebovalo poročstvo za zdravje slovenske kulture, danes ne velja več. Kmet in ves kmetijski živelj sta tako obubožana, da ne moreta več pošiljati svojih sinov v šolo, ker jim čisto ne moreta nuditi niti za preživljanje najpotrebnejših sredstev.

In še nekaj: kar prihaja s kmetov v šole ljudi, prihajajo večinoma na tak žalosten način, da morajo občutiti vso težo odvisnosti, preden zaslutijo, kaj se pravi — živeti.

Vse to nam odpira kaj malo razveseljiv pogled v bodočnost. Ne podcenjujemo naraščaja iz drugih slojev. Vemo in priznavamo, da je povsod primeroma veliko število nadarjenih ljudi, ki so zmožni z uspehom obvladati šolsko stvarino in se usposobiti za primerno izvrševanje poklicev, v katere jim bo omogočila vstop njihova izobrazba. Toda enega manjka pri šolancih, ki ne izvirajo s kmetov, in to je najvažnejše:

Manjka jim povezanosti z zemljo, manjka jim pojmovanje kmetjskega življenja in razumevanja za podeželje, iz katerega koncev koncev vendarle živijo.

Tako se torej bližamo z odprtimi jadrí časa, ko drevo našega šolanstva ne bo več poginilo

svojih korenin. V napačnem in pomanjkljivem gledanju na svet jih bo morda celo uničevalo ali jih vsaj oviralo. Dogajalo se bo vedno pogosteje, kar opažamo deloma že danes, da bo šolanec brez lastne krivde delal proti podeželju in s tem sam sebi izpodkopaval temelj. In mesto da bi z žrtvami, ki jih narod v obliki obveznih in neštetihih prostovoljnih dajatev prinaša za prosveto, vstali narodu šolani, značajni in požrtvovalni vodniki, mu bo padla na rame gmoča brezobličnega, z nikomer povezanega in vsakomur za vdinjanje pripravljenega stanu, ki bo sicer nosil ponosno ime inteligenca, v resnici pa bodo vsi ti ljudje samo vijaki brez srca in duše. Kdor jih bo plačal in bo trenutno imel oblast, jih bo lahko privijal po mili volji...

Vsako mora priznati, da je tako stanje obupno. Na eni strani večja razlika in prepada med podeželjem in šolarstvom, na drugi pa ubija še tisto malo značajnosti, kar nam je je po trpljenju in krizah zadnjih desetletij ostalo. Saj bomo kmalu tako daleč, da bo skoro spadal v pravljice, kdor bi vzlic življenjskim udarcem in drugim nevšečnostim, ki jih znajo človeku pripraviti ljudje, še vedno mislil s svojo glavo in ostal značaj.

Vrata naših šol se odpirajo. Naloga kmetjskega pokreta pa je, ukreniti in poskrbeti vse potrebno, da vstopi v najkrajšem času skozi ta vrata tudi čim več kmetjskih sinov. Če tega ne bomo hoteli ali znali, sami podaljšujemo obupni položaj slovenskega podeželja. Da, še več! Z brezbriznostjo bi celo sami izjavljali, da s takim nezdramim stanjem soglašamo in ga odobravamo.

Kdo pa je v kmetjskem pokretu, ki bi hotel vzeti nase ta sramotni pečat?

Doma in drugod

Teden domače politike

Vsled proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. se preteklo nedeljo niso vršila pomembnejša politična zborovanja.

Priprave za občinske volitve

Bliža se oktober, ko potečejo tri leta, odkar so se vršile občinske volitve v Dravski banovini in ko se bodo morale razpisati nove, kot to določa občinski zakon. Volilci po vsej Sloveniji se marljivo pripravljajo in sklicujejo sestanke, da se pogovore o kandidatih, kandidatnih listah in o vsem, kar je v zvezi z občinskimi volitvami.

Kar moramo poudariti pri sedanjih pripravah za občinske volitve je to, da se povsod opaža težnja za skupnim nastopom in sodelovanjem vseh delovnih stanov na kmetih. Kmetje, obrtniki in delavci tvorijo trdno skupnost naše vasi, ki hoče solidarno živeti in delati in izločiti medsebojno razredno ali stanovsko borbo. Na tej solidarni podlagi hočejo zgraditi tudi občinsko gospodarstvo, ki mu je temelj kmetstvo in na njegovih interesih povezani interesi ostalih delovnih slojev.

In še nekaj moramo omeniti, kar je značilno za sedanje občinske volitve. Brez velikih pobud mestnih centrov, vodijo kmetijski ljudje vse priprave za občinske volitve sami. Sami sklicujejo sestanke po vaseh, izbirajo najboljšo možno za kandidate in izmed teh najboljšega za nosilca liste, ki naj bo bodoči župan. Kmetijski ljudje sestavljajo sami kandidatne liste brez kakršnekoli pomoči. Vse to izpričuje veliko politično izobrazbenost naše vasi in demokratičen mišljenje kmetjskih ljudi.

Kmetijski pokret lahko s ponosom kaže na svoje uspehe, ki jih je dosegel z velikimi napori svojih organizacij v zadnjih letih. Naše kulturne in socialne kmetjske organizacije so požrtvovalno delovale in oblikovale našo vas in sadovi njihovega truda se kažejo na vseh poljih kmetjskega življenja. Tudi v politiki, čeprav se same aktivno v njo ne vmešavajo.

Rezultati občinskih volitev morajo tudi pokazati, da delo kmetjskih organizacij ni bilo zastoj.

Slovenjgraški občinski odbor razpuščen

Ban Dravske banovine je razrešil funkcijo predsednika občine v Slovenjgradu gosp. Ivana Rejnika s člani uprave in dvema odbornikoma. Vsi so razrešeni na podlagi § 129 v zvezi s § 28, točka 4 zakona o občinah (torej kot dobavitelji občine). Ker bi bil baje radi razrešitve teh članov ostali odbor delanezmožen, je ban z istim odlokom ostali odbor razpustil in imenoval novo začasno občinsko upravo, ki ji načeluje dr. Josip Picej. Predsednik in 3 člani nove uprave so člani JRZ, 1 je socialist, 1 pa Nemeč.

Konference — politiki

se nadaljujejo na vseh straneh. Vodstvo Ljotičevega »Zbor« je imelo v ponedeljek zaupno konferenco v Beogradu. Udeležili so se je zastopniki vseh pokrajin, kjer ima »Zbor« svoje pristaje. Poročal je sam Ljotič.

V Sarajevu namerava sklicati večjo konferenco g. B. Jevtić. Na tej bodo razpravljali o političnem položaju in zlasti o stališču Jevtičevega poslanskega kluba do kluba poslancev JNS.

Dr. Vl. Maček obolev

Predsednik bivše HSS je obolev. Profesor dr. Anton Sercer ga je moral operirati na desnem ušesu. Operacija ni bila težka in se bolnik po njej počuti bolje.

Po nasvetu zdravnikov dr. Maček ne bo sprejemal obiskov, dokler popolnoma ne okreva.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Po vsej državi so se vršile v nedeljo 6. t. m. velike svečanosti v proslavo rojstnega dne našega mladega kralja, ki ga ves narod globoko spoštuje in ljubi.

V nedeljo je kralj prestopil v 14. letó svojega življenja. Pridno se pripravlja telesno in duševno na oni čas, ko bo sam prevzel v svoje roke kraljevske posle in popeljal jugoslovanski narod v srečnejšo bodočnost. Še pet let učenja in priprave ima naš mladi kralj pred seboj, a 5. sept. 1941. leta bo z vsemi vrlinami obdarjen stopil na čelo naše države, svobodne Jugoslavije.

Nj. Vel. kralj Peter II. uživa sokolsko vzgojo. V sokolskem duhu ga vzgaja in vežba eden najodličnejših sokolskih delavcev in član starešinstva »Sokola kraljevine Jugoslavije« g. Ivan Kovač.

Ob 14. rojstnem dnevu so tudi inozemski časopisi prinesli obširne članke o življenju in vzgoji našega mladega kralja. Ta dan so se povsod služile svečane božje službe.

V Beogradu je bila v nedeljo velika vojaška parada, ki ji je prisostvoval Nj. Vis. knez-namestnik.

V Ljubljani je priredilo lepe manifestacije Sokolstvo. Na predvečer je Sokolstvo z drugimi nacionalnimi in kulturnimi organizacijami priredilo po mestu povorko, drugi dan so pa na Kongresnem trgu pričakovale vse te organizacije zaključek zvezdnega teka kralja Petra II. Sokolski tekači so prinesli v Ljubljano poslanice Nj. Vel. kralju Petru II. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je objavil 5letni načrt dela do polnoletnosti staroste Sokola kr. Jugoslavije Nj. Vel. kralja Petra II.

Proslava kraljevega rojstnega dne se je vršila z enako prisrčnostjo tudi po vseh ostalih krajih Slovenije z vročo željo, da bi Bog naklonil mlademu kralju zdravje in srečo, ki jo bo z njim vred užival ves jugoslovanski narod.

Atentat na Roosevelta

V Bayshore-u na Long Islandu (Amerika) je policija prijela 67 letnega anarhista Jožefa Kühnela, ki je češkoslovaški državljan.

Kühnel je menda duševno bolan. Pri njem so našli celo zalogo bomb, dinamita, municije in samokresov.

Kühnel sam priznava, da je anarhist, policija pa po raznih znakih sklepa, da je pripravljala atentat na predsednika Združenih držav Roosevelta. Anarhista so seveda zaprli.

Vojne ne bo

pravi predsednik dr. Beneš

Ob zaključku letošnjih manevrov je imel češkoslovaški predsednik dr. Beneš na južnem Moravskem govor in je med drugim dejal:

»Bodočnosti ne gledam s strahom ali negotovostjo. Miren sem in prepričan, da vojne v doglednem času ne bo in da nam ostane mir ohranjen. Da si pa tega res zagotovimo, moramo vendar biti pripravljeni na vojno.«

Zunanje - politični pregled

Politični položaj se je v Evropi zadnji čas močno zaostri. Španska državljanska vojna postaja bolj in bolj igra velesil in tekma nasprotujočih si interesov. V tem krvavem zrcalu šele človek prav vidi, kako je Evropa strastno razdeljena v dva tabora, ki je med njima prav tako in skoraj nemogoče doseči sporazum kakor med obema sprtima strankama. Vse bolj postaja jasno, da se bije boj prav za prav med

Rusijo in Nemčijo

In da se ta boj šele začne. Rusija je po dolgih letih revolucije spet zaslutila — ruski obraz. Tam si stojita nasproti dva nazora, ki sta si smrtno nasprotna, čeprav izvirata oba iz revolucije. Na eni strani je Trockij s svojo teorijo, da je mogoče v Rusiji obdržati sovjetski družabni in gospodarski red samo s pomočjo svetovne revolucije. Na drugi strani je Stalin s prepričanjem, da mora Rusija rešiti rusko vprašanje in pridobiti revolucije sama, brez ozira na evropski

Kalinin, po poreklu ruski mali kmet, je predsednik Sovjetov današnje Rusije. Na to mesto ga je poklical še pokojni Lenin

pristanek ali odklonitev, ampak z naslonom na ruske množice, na ljudstvo, ne samo na delavski razred, ampak tudi na kmetski življ. Odtod načrt nove ruske ustave, ki predvideva svobodne tajne volitve, široke državljanske pravice in druge svobode brez ozira na strankarsko opredelitev državljanov.

Po vsem tem bi sklepali, da prehaja ruska revolucija v razvojno stopnjo, ki nam jo zgodovinska slika tudi v francoski revoluciji. Iz divjanja, ki mu je bil cilj samo prodiranje vsega obstoječega, se bliža konstruktivnemu delu. Rodilo se je spoznanje, da ni mogoče ustvariti zdrave družbe z enim samim družabnim razredom, ampak da je moč države zagotovljena šele v sodelovanju in udeleževanju vseh zdravih in pozitivnih slojev v državi:

Ta preokret je nujno povzročil trenja med različnimi strujami komunističnega gibanja. Na eni strani zarote Trockijevih somišljenikov, na drugi brezobzirno postopanje Stalinovega režima. Razen onih, ki smo jih že omenili v zadnji številki, so sedaj na Stalinov ukaz aretirani tudi Rikov, Buharin in Radek, sama znana imena iz vodilnih krogov ruskega komunizma. Razen teh je aretirani glavni urednik moskovskega dnevnika »Pravda« in dva urednika lista »Izvestja« ter cela vrsta generalov. Verjetno je, da bodo vsi aretiranci postavljeni pred sodišče in ostro obsojeni.

Skoraj važnejši kakor ta notranje-ruski proces je nastop ruskega tiska proti Nemčiji. V odločnih besedah namreč Rusija očita Nemčiji, da je hotela z dobro organizirano propagando uničiti in razkrojiti zlasti moč rdeče armade.

Nemčija

se zaveda slabosti sedanje Evrope in z vso odločnostjo naglašajo svojo staro zahtevo po vrnitvi kolonij. Vodilni krogi zatrjujejo, da more biti Nemčija samo velesila druge vrste, dokler ne dobi svojih kolonij nazaj. Hkratu se Nemčija sklicuje na to, da bi samo z vrnitvijo kolonij lahko rešila vprašanje brezposelnosti in »zamrznjenih« kreditov. Za nemško mentaliteto pa je značilna zlasti izjava, da bi se z nemško okre-

Leninova vdova, gospa Krupskaja, ki se je končno vdala Stalinovemu pritisku in v ruskem časopisju objavila članek, kjer odobrava Stalinovo politiko

pitvijo utrdil in izboljšal položaj belega plemena na vsem svetu. To je na las natanko isto mesijansko poveličevanje nemškega svetovnega poslanstva in vrhovne oblasti na svetu, ki je leta 1914. pahnilo svet v krvavo štiriletno vojno. Izven dvoma je, da radi takih glasov napetost v Evropi ne more pojenjati, ampak se še stopnjuje.

Francija

je sklenila popolnoma reorganizirati svojo armado. Izpopolnila jo bo zlasti v tehničnem oziru. Enaka zahteva se je pojavila tudi v Belgiji, v obeh državah kot odgovor na uvedbo dveletnega kadrskega roka v Nemčiji.

Španija

je in ostane krvavo zrcalo, na katerem bo diplomacija preskušala demant evropskega miru. Velesile so se sicer glede Španije zedinile v načelu nevmešavanja v notranje španske zadeve. Spričo tega so tudi prepovedale izvoz orožja in vojnih sredstev v Španijo. Zdi se pa, da je krilatice, ki jo je nekdanji izustil bivši nemški cesar Wilhelm o takih dogovorih, češ, da so »pogodbe le krpe papirja,« postala za mednarodno politiko — usodno pravilo. Vzlic pogodbam si namreč države zdaj očitajo druga drugi, da zalagajo Španijo z orožjem. Italija in Nemčija očitata zlasti Franciji, Rusiji in Angliji, da podpirajo vladne čete. Francoska in druga poročila pa vedo povedati, da Italija in Nemčija podpirata upornike.

V Španiji sami še ni v bojih videti odločitve. Irun, za katerega so se že nekaj dni bili strahoviti boji, so zavzeli uporniki. Borba je bila grozna in so zmagovalci zasedli samo ruševine, pogorišče s kopo mrličev. Dosedanji predsednik madridske vlade Giral je podal s svojo vlado ostavko. Novo vlado je sestavil Largo Caballero, vodja levičarskih radikalov. V tej vladi je sedem socialistov, dva komunistov, dva levičarska republikanec, en Bask in en Katalonec. Giral je ostal v novi vladi kot minister brez portfelja.

Portugalska

je baje prekinila diplomatske stike s Španijo in pozvala poslanika madridske vlade, naj zapusti Lizbono (glavno mesto Portugalske), češ, da nje-

gova prisotnost ni več zaželjena. S tem bi torej Portugalska priznala uporniško vlado v Burgosu kot pravo špansko vlado.

Poljska

se že nekaj časa zopet približuje Franciji. Inspektor poljske vojske Rydy Smigly se mudil v Parizu, kjer bo brzkone podpisal protokol o obnovitvi francosko-poljske vojaške zveze. Po tej zvezi se bosta obe državi vojaško podpirali, ako bi bila katera izmed njiju napadena. Francosko-ruska vojaška pogodba vstane vzlic temu dogovoru še nadalje v veljavi.

Splošni položaj

v Evropi pa slikajo angleški listi v precej črnih barvah. Po njih mnenju samo izredna hladnokrvnost lahko reši Evropo pred popolnim razpadom. Evropa ima namreč mrzlico, ki nikdar ne pojenja v enem samem dnevu.

Tako Angleži. Po našem mnenju ta mrzlica ne daje slutiti prav nobene hladnokrvnosti, ampak vse kaj drugega. Kaj, o tem povedo številke, koliko Evropa izda za — oboroževanje.

Razen dogodkov, ki smo jih že spredaj omenili, še ne smemo prezreti truda za osnivanje nekake

protiboljševiške fronte

Pobudo za to je dal Vatikan. Papežev zapnik, vatikanski državni tajnik kardinal Pa-

Maksim Maksimovič Litvinov, ruski komisar za zunanje zadeve, je baje tudi prišel v navzkrižje z novim duhom, ki je zavladal zadnji čas v Rusiji

celli, bo v kratkem potoval po Evropi in skušal stopiti v stik z vsemi nemarksističnimi državami. Tako bi bil ustvarjen nekak protiruski blok. Baje bo visoki cerkveni dostojanstvenik v tem smislu govoril tudi s Hitlerjem. Poznavalci razmer trdijo, da je nemško časopisje zato opustilo napade na katoliško duhovščino, katoliški škofje pa so izdali pastirski list, ki ga deloma ponatiskuje tudi nemški narodno socijalistični tisk. Kdo vse naj bi se pridružil tej skupini, je težko reči, ker po soglasnih poročilih ni v njej doslej Italije.

Ali je morda to znak kakega nesoglasja med politiko obeh Rimov? Za danes menda še ni mogoče odgovoriti na to vprašanje. Ugotovimo naj zato samo, da je svetovni politični položaj močno zapleten: Španija, Rusija, Palestina — vse samo vprašanja in same uganke. Da se spričo takega evropskega položaja s pospešeno naglico

oborožuje Amerika,

je razumljiv, čeprav nič kaj razveseljiv pojav. Narodi žele miru in dela, ne pa prelivanja krvi. Čas bi že bil, da diplomacija neha s frazami in začne — delati!

Ce si bolan in veš kaj ti je, potem povej to zdravniku pred ordinacijo, da ti ne bo zaračunal honorarja.

Kmetska mladina

Dekleta, na plan

Naloga kmetskega dekleta in podeželske žene sploh rastejo z neverjetno naglico.

Kakor pravljica se nam zde danes časi, ko kmetska ženska še ni imela druge brige kakor pomagati pri gospodarstvu, voditi gospodinjstvo in vzrejati otroke. Te brige sicer niso majhne, čeprav jih marsikdo podcenjuje, in jih ima kmetska ženska še danes v nezmanjšani meri na svojih ramenih. Njim pa se je z novim časom pridružilo še nešteto novih nalog, za katere se mora kmetsko ženstvo, zlasti pa me kmetska dekleta, šele usposobiti.

Z velikim spoštovanjem in s hvalžno ljubeznijo gledamo današnja kmetska dekleta delo in trud svojih mater. Saj vemo, da smo sadovi njihove zvestobe in da je njihov trud podlaga našemu delu. Zato smo pa tudi prepričane, da bomo v materah našle popolno razumevanje in vsestransko podporo za — svoje težnje.

Novi časi — nova vas

Velik del miselnosti kmetskega pokreta zajamemo, ako povemo, kakšna je razlika med nekdanjo vasjo in vasjo, ki jo želimo. Nekdaj je bila vas v vsakem oziru podrejena, samo sredstvo za doseg tujih namenov, ki se niso ozirali in tudi niso soglašali z interesi resnične vasi. Danes pa želimo vasi pomagati do njene resnične veljave, do priznanja, da je ona poleg družine

osnovna celica

človeške družbe. Ne zadovoljujemo pa se samo s takim priznanjem, ampak zahtevamo tudi uvaževanje v tem smislu. To pa se mora odražati in potrjevati v zakonodaji, v prosvetnem, gospodarskem in socialnem delu. To se mora odražati v vsem ustroju javnega življenja! In ta naša zahteva je tista sila, ki nam narekuje celo vrsto novih nalog. Če namreč hočemo vasi — in sebi — priboriti to stališče, jo moramo najprej samo preobraziti in usposobiti za novi položaj. In tu kliče vprav nas dekleta cela vrsta novih dolžnosti.

Iz družine — v javnost

Medtem ko je prej bil ženski delokrog omejen, se je zdaj razširil. Izpod domačega krova je treba stopiti v javnost. V društvenem delovanju je nujno treba pospeševati prosveto. Treba je učiti, navduševati, krepiti in odpirati oči. Kakor pa je družina nepopolna, ako poleg gospodarja, oziroma očetu nima tudi gospodinje, oziroma matere, tako in še bolj boleha javno delo na vasi, ako ženska neče razumeti svojih nalog ali pa se jim odteguje. Kdo naj nežnim otroškim srcem prižiga luči novih potov, ako ne ženska, ki je od narave za to poklicana in določena? Koliko je vprašanj, dvomov in težav, ki jih mlado bitje ne more in neče razodeti nikomur drugemu kakor ženski! Koliko pa je tudi potrebnih in koristnih nauk in nasvetov, ki padejo na rodovitna tla samo tedaj, če jih izreko ženska ustal!

Vidite, vse to je nujno potrebno in vse to moramo prevzeti kmetska dekleta nase, ako hočemo vasi postopno pomagati do zmage. Prosvetno in vzgojno, socialno-higijensko, pa tudi socialno-skrbstveno delo v duhu novih idej — je naloga nas kmetskih deklet. Otresti se moramo predsodkov in krepko zastaviti. Vemo, da brez setve ni žetve. Žeti pa hočemo in uživati sad — ali ga vsaj zagotoviti bodočemu rodu.

Vešče oko že od daleč spozna hišo, ki jo neguje roka mladega dekleta s toplim, nepokvarjenim srcem. Kar zna dati dekleta domači

hiši, to mora v povečani meri dati danes zavedno kmetsko dekletu z javnim delom slovenski vasi. Tovarišice, bodite prepričane, da bo to nam vsem v veselje in ponos, slovenskemu narodu pa v neprecenljivo korist. Veste kako je pel Prešeren, naš največji pesnik: »Ni lepše je mladenke — kot naše je krvi deklet!« Pokažimo, da je ta lepota tudi v delu, v požrtvovalnosti in v idealni odločnosti. Potem bomo res vredne hvalle in bomo lahko mirne v zavesti, da je izpolnila svojo dolžnost.

Kmetska dekleta.

Agrarna reforma.

Na veleposestvu verskega zaklada v Kostanjevici na Krki je bila odrejena obnova celokupnega postopanja glede razdelitve za agrarno reformo oddvojene zemlje.

Na tem veleposestvu je bilo razdeljenih okoli 223 ha obdelovalne zemlje med približno 300 agrarnih interesentov.

Odloki o definitivni utrditvi objektov (zemljišč) in subjektov (agrarnih interesentov) so bili pravomočni. Na podlagi tega dejstva so napravili agrarni interesenti pogodbo s pooblaščenim geometrom g. J. Sirkom iz Ljubljane glede odmere in zamejčenja dodeljenih parcel.

Zaradi pritožb nekaterih agrarnih interesentov je bila geometrska razmeritev sredi dela ustavljena.

Pritožba je ležala čez leto dni v ministrstvu za kmetijstvo. Pred par meseci pa je bila vrnjena na bansko upravo in odrejeno je bilo obnovitveno postopanje. Ponovno se bodo pretresli vsi agrarni interesenti in ponovno dodeljevalo oddvojeno zemljo. Kdor pa zemlje ne bi hotel sprejeti, se bo ista vrnila veleposestvu.

Zoper odlok za obnovo postopanja so se pritožili nekateri agrarni interesenti na upravno sodišče v Celju.

Mlatic

Kapitalizem, frak in mi

Ondan sem slišal, pa prav za prav nisem slišal. Morda se mi je samo sanjalo, ker sem bil truden. Nekdo je govoril in pisal o kapitalizmu. Dejal je, tudi zapisal je tako, da je kapitalizem njegov smrtni sovražnik, on pa smrtni sovražnik kapitalizma.

To me je zanimalo. Sem namreč tak bedak, da sem in ostanem revež. Ne znam in nočem namreč krasti, sleparstvo se mi pa že celo studi. In ker sem revež, sem na kapitalizem hud. Pa sem bil vesel, ko sem slišal učenega gospoda tako rohneti proti kapitalizmu.

Imam pa navado, kakor je to sploh šega pri nas kmetskih ljudeh, da rad pogledam tudi pod lepo in učeno besedo na dno. In sem šel in si dovolil nekaj malega. Privzdignil sem namreč frakove škrice tega učenega gospoda in sem videl, da sedi — na kapitalu! Pa na kakšnem kapitalu!

Malo je manjkalo, da nisem zarjul! Nak, pa le nisem. Samo pošteno po domače sem se pridužil in tako debelo pljunil, da je kar čofnilo. In še pljunek se je čudil, kako morejo učeni in imenitni ljudje nas poštene kmetske ljudi imeti tako — za norca!

Briljantna žepna ura

Te dni sem zvedel v neki podeželski kmetski krčmi pri kosilu, ravno ko sem žulil neko trdo prešičjo kožo, poleg veliko drugih tudi novico, katere si kot preprost kmetski mlatic skoraj raztolmačiti ne morem. Neki gospod, ki je žulil poleg mene maslen kruhek z bedercem piščančka, je pravil natakari, da je bila nekemu gospodu Sveti-

slavu Hodjeri, baje voditelju Jug. narodne stranke, od pristašev ukradena briljantna žepna ura, katera je baje predstavljala ogromno vrednost oziroma bogastvo 33.000 dinarjev! Take ure so nosili, kakor vemo, doslej samo indijski maharadže. Zato mi ne gre v butico, da bi to sploh res bilo. Saj se splošno govori, da je tega gospona sam ideal brez fičnika v žepu, kaj šele, da bi imel z briljantno okrašeno žepne ure. V mojo trdo kmetsko bučo pa ne gre tudi to, da bi pristaši kakega pokreta svojega voditelja sploh kedaj okradli, ali mu kaj slabega želeli; nasprotno ga čuvajo, kakor čuvajo čebele matice v svojem panju. Če pa hoče kdo prikazati svojega političnega voditelja z briljantnimi urami kot dobro situiranega človeka, mu želimo mlatici samo dober tek.

Kmet, ki ima bojazen, da bo od gospode suvan, naj si hlače od znotraj na zadnji plati tapecira.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Novice

× V Ptujju bodo popravili in preuredili bolnico. Za zidarska dela je pristojno ministrstvo v sporazumu z bansko upravo v Ljubljani odobrilo kredit 200 tisoč dinarjev.

× V Biduših blizu albanske meje so imeli te dni kaj neprijeten obisk. Tolpa razbojnikov z one strani je vdrla na vas in odpeljala s seboj 300 ovac. Kmetje so se pripravljali, da se maščujejo nad razbojniki. Pridno so se vadili v orožju in prosili vaškega učitelja Brana Stanimiroviča, da jih je vadil. Poleg je bil tudi šolar Trajko Lazarevič, ki je prosil učitelja, da bi ga naučil ravnanja s samokresom. Učitelj je dečku vse lepo pokazal in razložil. Ko pa mu je samokres vrnil, se je orožje sprožilo in je krogla zadela učitelja, ki je bil takoj mrtev.

× V ljubljansko bolnico prihaja vedno več bolnikov z davico, škrlatinko in grižo. Naval teh bolnikov je tolikšen, da je izolirni oddelek prenapolnjen in morajo po 3 bolniki ležati na dveh posteljah.

× V Celju bo 5. t. m. javna ustna licitacija za dobavo 23.772 q kamna lomljenca za proračunsko vsoto Din 59.432 — za regulacijo Ložnice v Medlogu. Licitacija se vrši pri tehničnem razdelku.

× V Sarajevu je bil na leto dni zapora obsojen maturant Anton Kobačić, ker je streljal na svojega profesorja Atanackoviča.

× Brzovlak je ubil trgovskega potnika Alojza Tomažina v hipu, ko je hotel prekoračiti železniški prelaz v Mostah pri Ljubljani. Lokomotiva brzovlaka ga je podrla in ga tako poškodovala, da je kmalu podlegel.

× Letalske tekme naših vojakov so se pričele v ponedeljek v Zagrebu. Najboljši letalec dobi pokal Nj. Vel. kralja.

× Trgovinska pogajanja. V kratkem prično trgovinska pogajanja med našo državo in Nizozemsko.

× Premestitve. Predsednik okrožnega sodišča v Navem mestu g. dr. Kavčič je premeščen v Split. Za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu je imenovan tamkajšnji prvi državni pravdnik g. dr. Barle. Državni tožilec Lučovnik je premeščen iz Ljubljane v Split.

× Rimske grobišče so odkrili delavci v Ljubljani pri razkopavanju Groharjeve ulice. Izkopali so tri sarkofage (kamenite krste.)

× S tisočaki je zakurila dekla Barica Knežič iz vasi Gregurovca pri Križevcih. Njena gospodinja je skrila v časopis 7 »jurjev« iz strahu pred tatovi. Dekla Barica ni za to vedela, pa je s časopisom zakurila.

× S cigareto v ustih je zaspal in zažgal hišo Peter Sič Horgoša. Zivel je sam v svoji hiši. Predno je odšel spat se je navadno oglašil v sosedni gostilni. Tako je tudi naredil usodnega večera. Nekoliko vinjen je prišel domov in s cigareto v ustih zaspal. Vnela se je postelja in moža so drugo jutro potegnili mrtvega iz pogorele hiše.

× Med rudarji in Trboveljsko družbo je prišlo do sporazuma glede nove kolektivne pogodbe, ki je bila podpisana v ponedeljek.

× V Noršincih je umrl znani posestnik Janez Zemljič. Znan je bil pod imenom »lovski general«. Bodil dobrodušnemu prleškemu kmetu in lovcu prijetno bivanje v večnih loviščih!

× V Studencih se je obesil 43letni Ivan Korošec, sluga progovne sekcije. Zakaj je šel iz življenja, ni znano. Pokojnik zapušča 4 nepreiskrbljene otroke.

× V Mariboru so se v tamkajšnji kaznilnici stepli jetniki. Pri tem je 28letni Koloman Vrečič ubil 43letnega jetnika Antona Uranjeka. Ta je bil nekoliko slaboumen in je imel jetnik Vrečič nalogo paziti nanj. Bržkone je Uranjek navalil na Vrečiča. Ta pa ga je bržkone v silobranu zgrabil za lase in butal z njegovo glavo ob zid, da je končno Uranjek podlegel poškodbam.

× Iz Vojvodine in drugih pokrajin naše države bomo letos izvozili za dve in pol milijarde pšenice in koruze. Po zagotovitvah strokovnjakov pomeni naš letošnji žitni pridelek redek rekord.

× Iz Krčevine je bila ga. Marija Frasova, žena zasebnega uradnika. Ko je prišla v ponedeljek zjutraj v trgovino g. Ošlaka na Glavnem trgu v Mariboru, ji je nenadoma postalo slabo in je čez nekaj trenutkov za tem izdihnila. Zdravnik dr. Zorjan je ugotovil srčno kap.

× V Celju se je smrtno ponesrečil 32letni kleparski pomočnik Franc Belc, uslužben pri kleparskem mojstru Mihaelu Krajcu. Delal je kleparska dela pri žlebovih na strehi nad glavnim vhodom Marijine cerkve. Kljub opozorilu se ni privezal. Med delom mu je spodrsnilo in je omahnil ter padel 18 metrov globoko. Priletel je z glavo na rob cestnega hodnika za pešce. Obležal je nezavesten in je umrl že med prevozom v bolnico. Beletu je pred nekaj tedni umrla žena, ki ji je zdaj mož na tako tragičen način sledil v grob. Pokojna je nekaj tednov pred smrtjo rodila dvojčka. Zdaj sta mala črvčka popolni siroti brez staršev.

× V Šenčurju pri Kranju je Frančiška Kroparjeva, dninarjeva žena, v navalu duševne omračenosti skočila s svojim 9mesečnim otrokom v greznico. Tam je v blatu zaдушila otroka. Hotela je tudi sebi vzeti življenje, vendar se ji to ni posrečilo. Otroka so pokopali, nesrečna mati pa leži radi blata, ki ji je zašlo v pljuča in notranje organe, življenjsko-nevarno poškodovana tako rekoč na smrtni postelji.

× Narodna skupščina se bo začela po dolgih letih vendarle seliti v prostore nove palače Narodne skupščine. Kakor se sliši bo palača ena najlepših v Evropi.

× V Keršincih je letos spomladi umorila svoje novorojeno dete Irma Štajner iz Saveev. Obsojena je bila radi tega na 3 mesece zapora, pogojno za dve leti. Irma je otroka, ki je bržkone umrl kmalu po porodu zaradi nepažnje, vrgla v potok.

× Na Rakovniku je pogorel znani Cuzakov hlev, last posestnika Jerneja Belca. Poslopje je bilo leseno in krito s slamo. Ogenj se je razširil s tako naglico, da so sosedje komaj utegnili rešiti živino, poslopje samo pa je pogorelo do tal.

× Na Jesenicah se je pri otroški igri smrtno ponesrečil 14letni Albin Zemva. Med igro je splezal na visoko bukev, od koder pa je nenadoma omahnil na tla. Pri padcu je dobil tako hude poškodbe, da ga je zdravnik dr. Kržan s svojim avtom hotel prepeljati v ljubljansko bolnico. Deček pa je že med prevozom blizu policijske postaje v Šiški izdihnil.

× Dvodnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 18. in 19. septembra t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsaki dan od 8.—12. in od 14.—18. ure. Tečaj je brezplačen. Za hrano in prenočišče skrbe tečajnice same. Prijave je poslati pravočasno ravnateljstvu šole.

Na letošnji velesojmski prireditvi »Naš les« se uveljavljajo s svojo znamenito suho robo tudi naši Ribničanje. Na sliki jih vidimo pri delu na razstavi

× Španski dogodki tudi pri nas... Turjak in vsa njegova okolica sta razburjena zaradi divjaškega napada, ki se je v bližnjem Škocijanu izvršil pred dnevi nad tamošnjega šolskega upravitelja Zupanca in njegovo gospo. Ljudje se ne upajo na prosto. Čim zagrne zemljo mrak, je cesta iz Turjaka proti Škocijanu kakor izumrla. Opaziti pa je v gozdiču nad cesto sumljive sence. Tako se je pred dnevi dogodilo tudi nekemu naročniku našega lista, ko je proti večeru odšel v bližnji Škocijan obiskat zdravnega g. Zupanca in gospo, ki sta bila po zdravnikovih navodilih prepeljana v domačo oskrbo na njun dom. Ko se je okol desete ure zvečer vračal domov na Turjak, sta ga na poti med šolo in župniščem opozorila dva neznanca s svojim sumljivim vedenjem na skrajno opreznost. Spričo dogodkov, ki so se pred kratkim dogodili, je bil prisiljen z lučjo v eni in s samokresom v drugi roki nadaljevati pot. Ko pa se je približal neznancema, je v enem izmed njiju spoznal nekega domačina, dočim je drugi odskočil. Ko je obiskovalec nadaljeval pot, je na poti skozi gozd naletel na zapreko: preko ceste je bila v vsej širini položena debela veja. Storilec je to past nastavil očitvidno v nameri, da bi Turjačan, ki je znan kot vnet sokolski delavec, padel s kolesa ter se pobil. Toda njegova zlobna nakana se mu ni posrečila. Primerno bi bilo, da bi orožniki češče patrolirali po tej nevarni cesti, sicer bomo zares mislili, da so se španski dogodki preselili v naše kraje.

× V Kamniku je pogorel veliki Vavpotičev valjni mlin. V skladišču je pogorela vsa zaloga moke in pšenice ter pol vagona drugih mlevskih izdelkov.

× Pri Sv. Križu nad Mariborom je posestniku Ivanu Skrbinšku požar uničil gospodarsko poslopje. Škoda znaša din 40.000.—

× V Ljubljani so cigani ubili in vrgli v vodo nekega svojega tovariša-citraša, s katerim so se menda sprli radi neke ženske. Enega cigana je policija prijela in zaprla. Ne ve se pa, če je to pravi morilec.

× V Dobu pri Domžalah so v nedeljo blagoslovili in otvorili novo šolsko poslopje. Šola obstoja v Dobu že iz leta 1787. in je bilo novo šolsko poslopje močno potrebno. Vsem, ki so za novo šolo delovali in se kakorkoli žrtvovali, gre vse priznanje.

× V Beograd je dopotovala skupina uglednih turških novinarjev, in je med njimi tudi nekaj poslancev. Za Beogradom obiščejo Zagreb, Ljubljano, Bled, Sušak in še nekatere druge kraje naše domovine.

× V Donji Dubravi v Medjimurju sta neki Dragotin Jankovič in Nikolaj Dolenc zmamila mladenko Rozo Rusak na otok sredi reke. Tam sta jo zlorabila, jo nato naložila v čoln in jo vso izmučeno vrgla v Dravo, kjer so jo kmalu pogoltnili valovi. Reva je klicala na pomoč, a fanta sta jo z vesli bila po glavi in rokah, dokler ni izginila pod vodo. Truplo so ljudje našli in sta divjaka tudi priznala strašni zločin. Obsojena sta bila vsak na 18 let težke ječe.

× V vasi Klisi blizu Virovitice je kmet Peter Šavrljuga tresel hruške. Ko se je že popenjal z drevesa, se mu je odkrnila veja pod nogami. Kmet je padel 8 metrov globoko in obležal mrtev na tleh.

× V Novi Sad je pripotovalo iz Nemčije 36 zdravnikov. Nemci v znanstvene namene potujejo po naši državi, obiskujejo in proučujejo naše zdravstvene zavode in ustanove. Po obisku Beograda se odpeljejo v Romunijo.

× V Požarevu se zopet veseli zlate svobode — 100letna kaznjenska Anujka Dejpistijan. Pred 8 leti je bila radi zastrupljanja obsojena na 15 let težke ječe. Doslej je odsedela polovico kazni, drugo polovico pa so ji pogojno odpustili. Kakor je videti po tem, se zločincem v naših ječah ne godi preslabo, sicer stoletniki ne bi prihajali zdravi in čili iz njih.

× V Koprivnici in po Podravini je orkan te dni povzročil poldrug milijon dinarjev škode. Vihar je metal opeko s streh, podiral dimnike in dvigal tudi cela ostrešja. Močno je poškodovan kolodvor, razne železniške naprave in tovarna za olje.

× V Kijeveu (Bosna) se je 30letni Čiro Rakić zagledal v 18letno lepoticu Stano Čavičevu. Dekletu je bil fant všeč, oče njen pa ni hotel nič slišati o tej ljubezni. Šele po dolgem pregovarjanju se je toliko omečal, da je zahteval za hčer 400 dinarjev gotovine in lepo kravo. Zaljubljeni Čiro je pristal tudi na to poročno kupnino in tako končno te dni res dobil mlado Stano za ženo.

× V Metkoviću je izginilo 60 priporočenih pisem, ki so jih iz Avstrije poslali svojci letoviščarjem po raznih krajih v Dalmaciji. Ker pošta odgovarja za vsako priporočeno pismo s 50 švicarskimi franki v zlatu, znaša škoda nad 50 tisoč dinarjev. Preiskava bo skušala dognati, kako in kje so izginila pisma, ki so bila v Ljubljani še točno odpremljena dalje.

× Na Sušaku se je odigrala trpka ljubezenska drama. Dva nesrečna zaljubljenca, 23letni Milan Savič in 25letna Olga Broznik iz okolice Lipika, sta šla prostovoljno v smrt. V poslovilnih pismih sta izrazila željo, da bi ostala združena vsaj po smrti, ko jima to ni bilo dano v življenju. Ta želja se jima je tudi izpolnila: pokopali so ju v skupen grob na Trsatu.

× Hmeljska tatvina. V Grajski vasi pri Gomilskem je bila ukradena posestniku Ivanu Slander večja množina letošnjega hmelja. Omenjeni ima že več let umobolno ženo in pet malih otročičev. Družina je vsega pomilovanja in sočustvovanja vredna.

V Avstriji molijo za Španijo

V župni cerkvi v Porečah ob Vrbskem jezero so opravili nedavno uro molitve za špansko ljudstvo. Cerkev je bila polna do zadnjega kotička. Pobožnosti se je udeležil tudi bivši španski kralj Alfonz s svojim spremstvom.

Letalski sporazum z Nemčijo

Dne 3. septembra t. l. je bil na Bledu podpisan sporazum o zračnem prometu med Nemčijo in Jugoslavijo in posebna konvencija o vzdrževanju redne zračne zveze.

Kurentova žalostna in resnična zgodba

Ni tega dolgo, ko se je pojavil na romarskih shodih izrazit tip Cankarjevega Kurenta, obenem nekakega desetega brata. Ime mu je bilo Edvard, doma je bil nekje od Prezida, blizu Loškega potoka v Kočevskem srezu. Mož majhne in smešne postave, nekoliko grbav, šepav, slabo oblečen, raztrgan, na glavi je nosil majhen klobuček, okoli njega pa velik venec rož in zelenja. S seboj je nosil žakelj, v njem harmoniko, razne listine, posvetila, slike in svoje pesnitve, kajti bil je pesnik in umetnik po svojem lastnem priznanju. Na harmonike je izvrstno igral, vesele in žalostne pesmi, največ slovenske, hrvatske in srbske narodne pesmi, znal je pa tudi vse znane šlagerje. Ljudi je nadlegoval z beračenjem, ker so mu dali hrano in kozarec vina. Igral in pel je sebi in drugim v zabavo.

Vendar ga je nekaj skelelo in greblo v srcu. Pravil mi je, da je bil zaljubljen v učiteljico, ki ga je učila igrati na harmoniko, pa mu je ušla v samostan in od takrat ves obupan blodi po svetu, da samega sebe tolaži s petjem in igranjem in da zaradi žalosti ne bo srečnega konca storil.

Rekel je: »Ljudje se iz mene norca delajo, pa imam boljše srce kot oni, zato en čas pojem, en čas jočem, na pokopališče se pa zafekam ponoči spat. Ljudi, ki proklinjajo Boga, ne maram. Ako bi bil oženjen, bi moral misliti le na ženo, tako pa svobodno prepevam in igram.«

Zadnji večer, ko sem ga še videl, je bil ves razigran. Ponoči je prišel s pokopališča in pred lopo zaigral neko Marijino prelestno pesmico, nato pa je izginil.

Sel je v drugo vas na veselico igrat. Ko se je v ranem jutru vračal na kolodvor — tema je bila —, ga je dolejniški vlak povozil. Razmesarjeno truplo so po komisijskem ogledu položili v priprosto krsto, kamor so djali njegove ljube harmonike in spise. V mrtvašnico, kjer je ležal pokojni Kurent, so vaščani nosili ob krsto svečke, g. župnik ga je pokopal in molil za njegovo dušo, nekdo izmed izletnikov pa mu je dal postaviti na grob lesen križ z napisom: »Tu počiva narodni pevec in godec Edvard Rus.«

Naj v miru počiva!

Gotovo ta tip Kurenta pozna vsa Slovenija in ker jo je zabaval, ji bo ostal v lepem spominu. —

Po svetu

■ 180 milijonov let staro okostje nekega sesavca so izkopali v Južni Afriki. Žival je bila dva in pol metra dolga in podobna neke vrsti želve.

■ Tekma za zaračne in poročne prstane. Nemška družba za zlatarsko umetno obrt je razpisala prav zanimiv natečaj: nagradno tekmo za najlepše načrte zaračnih in poročnih prstanov. Rok je dan do 20. septembra tega leta. Iz tega bi človek skoraj sklepal, da mladji v Nemčiji nimajo preveč slasti do ljubezenskega in zakonskega pelina. Umetnost v zlatem sijaju jim bo nemara povečala tek.

■ Milijonar, ki ne more spati. V Kalkuti (Indija) živi milijonar, ki si je že dve leti zaman želel spanja. Razpisal je zato veliko nagrado za tistega, ki bi mu svetloval primerno uspalno sredstvo. Na ta razpis je prejel 10 tisoč najrazličnejših nasvetov in ponudb. Odločil se je za iznajdbo nekega londonskega zdravnika za živčne bolezni. Ta je namreč izumil majhen električen stroj, ki deluje proti nespečnosti kakor gibanje v otroškem vozičku ali zibelki. Zdravnik je dobro zaslužil, milijonar pa je zadovoljen, ker sedaj lahko spi. Škoda je le, da mož ne pozna Slovenije in ni razpisal nagrade v naših listih. Svetovali bi mu sredstvo, ki bi brez dvoma ne ostalo brez uspeha. Teden dni trdega kmetskega dela ob naši hrani, pa bi milijonar spal kakor snopl.

■ 490 km na uro preleti vojno letalo, ki so ga te dni preskusili na Holandskem. Letalo je francoske konstrukcije z motorjem 1000 konjskih sil, nosi osem ljudi posadke, dve težki strojnici in dva topa.

■ Moderen samomor je izvršil Francoz Avgust Dupon. S svojima dvema hčerka se je odpeljal na izlet z avtom. Ko je privozil do obrežja, je z vso brzino zavozil v morje in utonil.

■ Letališče sredi Londona namerava zgraditi neka angleška finančna grupa. Letališče se bo dvigalo 200 m nad mestom in ga bodo nosili 4 stebri. Letališče bo pol km dolgo in ravnotako široko. Stroški bodo znašali 5 milijonov funtov šterlingov.

■ Z iglo v srcu je živela neka žena na Madžarskem 4 leta. Na neki avtomobilski vožnji se ji je igla zadrla v srce. Iz strahu se ni hotela pustiti operirati. Te dni pa ji je zdravnik dr. Lajoš šmid potegnil iglo iz srca.

■ V osmih urah iz Londona v New York bodo vozili novi aeroplani, ki jih grade na Angleškem. Letala bodo v višini 16.000 m hitela z brzino 800 km na uro.

■ Norec ima srečo, pravi naš pregovor. Uroda je te dni potrdila njegovo resničnost. V Sulzbachu v Avstriji je neki Jožef Wiener, ki je duševno bolan in radi tega postavljen pod varstvo, zadel v loteriji okrog pol milijona dinarjev naše vrednosti. Možakar seveda ne bo imel od tega posebnih koristi, ker sploh ne ve, kaj je denar in kaj pomeni takle znesek. Morda bo kdaj bolj srečen njegov varuh, če bo postal Wienerjev dedič. Umobolni je namreč že precej v letih.

■ Tigon je žival, ki je nastala iz parjenja levinje s tigrom. To križanje, ki je vsekakor zanimivo, se je posrečilo v londonskem živalskem vrtu. Čudni mešanec je bil po stasu podoben tigru, kožuh njegov pa je bil levji. Žival je živela samo 10 let in je ves ta čas nemirno tekala po svoji kletki. Pred časom je poginila. Zdaj pa pričakujejo novega tigona. Neka levinja je namreč breja od tigra.

Ce hočeš koga osuvati, kjer ga najbolj boli, ne obuj za ta posel navadnih opank.

Ivan Albreht:

Zakonca

(Konec prihodnjic.)

Odkar je Ana zaslutila, da se je je Cene naveličal, ni imela miru. Kadar je bil mož trezen, se je nekako premagovala. Skušala je biti zelo prijazna, da bi s tem zakrila bolečino, ki je glodala v njej.

Cene je bil še primeroma mlad, sočen kakor prst spomladi, Ana pa je pustila mladost v zemlji, na njivah, v vinogradu, kjer je delala še kot dekle nalik živini, da bi podprla in razširila grunt. Takrat ni mislila na ljubezen. Zjutraj je vstajala s soncem, se navedla koruznega kruha, zalila z nekaj požirki slabega vina, kričala nad posli okrog hiše in potlej nagnala vso jato na delo.

»Kakor hudič polhe,« so rekli ljudje in so se čudili, kako Ani uspeva grunt. Brata ji je dva pogoltnila vojna, dva pa belgijski rudniki, dve sestri sta utonili nekje v mestni močvari, le ona, najmlajša, je ostala doma. Kakor prisiesana je bila na zemljo, in oče ji je nekaj tednov po materini smrti izročil grunt.

»Moža bo treba v hišo, moža —«

Vraga, se je upiralo Ani. Še tega je treba, da bi tuj dedec šaril po hiši!

In se je dolgo upirala, garala in barantala in širila svojo oblast. Grčavi vdovci in tršati fantje so se potegovali zanjo, pa se jim je smejala in jih naganjala k delu, češ:

»Za zadnjo neumnost je še zmeraj pre-zgodaj —«

S tridesetimi je bila že zgubana, koščena in razorana. Če je kdaj malo legla v vinogradu, se njena poit ni ločila od ilovnate zemlje, lopataste roke pa so bile polne žujev in obronkov pa hrapave kakor krastače.

Takrat je prišel Cene in se je udingal za hlapca. Pet let je bil mlajši od Ane, vitek, a močan in brhek, da ga je bilo veselje gledati pri delu.

Ana skrajja niti ni vedela, da ga rada vidi. Dajala mu je priboljške, ker »dela za dva«, kmalu pa jo je motilo, ako ni bil Cene ob nedeljah dostojno oblečen.

»Ne hodi kakor potepuh k maši!« ga je nahrulila in mu kupila obleko in vse, kot se spodobi res gruntarskemu.

Cene se je muzal. Neko nedeljo je prišel na vas z nageljnom, ki je še tisto noč dehtel z Aninega okna.

»Ne bo pravi ta človek,« je dvomil Anin oče, hčeri pa se je zabliskalo v očeh:

»Ali sem še kdaj krenila kam narobe v življenju?«

Stari je umolknil, a svatbe ni čakal. Legel je v zemljo, kjer domuje mir. In preden je minilo pol leta po očetovi smrti, je bila Ana nevesta.

Pa kakšna nevesta. Vsa srenja se je muzala in tudi Cencu se je zadelo, kakor da se je Ana pomladila. Plesala je tisti dan in se

smejala, sama prešernost se je kristalila iz nje.

»Mislite, da sem res kaj zamudila?! Ej, dragi moji, zelen sad še ni bil nikoli nič vreden.«

Cene se je zadovoljno smehljaj. Mimosgrede je videl Ano, prav od blizu pa je gledal kmetijo, ki bo prej ali slej njegova last. Sicer si Ana še ni dala dopovedati, da bi bila pred poroko prepisala njemu grunt, toda ženska gori, in to velja.

No, godci, kaj boste res zadremali?! Ali ne veste, da je hlapec Cene vzel Ano, svojo gospodinjko za ženo?

O, harmonika ve in se oglasi. In pari se zavrti in soba je polna soparice po vinu in znoju, tobaku in prahu — — —

Zdaj ni še minilo leto odtlej. V zibelki se z neokretnimi ročicami igra in nerodno čevrlja prve zloge Martinek, njun sinko, ki mu je Ana izbrala ime po starem očetu, da »ostane tudi nekaj njegovega na gruntu«. Otrok je že cel korenjak, saj je mati Ana komaj še ujela zanj zakonski blagoslov. Bliža se mu tisti trenutek, ko bo začel stopicati, živa igračka materi in očetu, vez med njima, topla vez za vse življenje.

Tako je mislila Ana, Cene se pa niti zme-nil ni za otroka niti zanjo. Da je truden, da ni časa za neumnosti, ko je spred in zad polno skrbi, sami taki izgovori, da se je lahko otresel nežnosti, kadar se je v Ani z najiskrenejšo toplino oglašila mati.

Žrebanje

dobitkov 2 1/2 % vojne škode,

ki se je vršilo 2. t. m., na katerem so bili izžrebani sledeči dobitki:

serija	štev.	Din	serija	štev.	Din
5051	731	3.000	5792	923	3.000
5058	168	3.000	5708	860	5.000
5081	976	20.000	5806	350	20.000
5105	940	5.000	5961	305	3.000
5114	223	5.000	5987	399	3.000
5130	233	3.000	6008	889	3.000
5130	269	3.000	6045	78	5.000
5136	352	5.000	6063	942	5.000
5138	240	20.000	6065	198	5.000
5141	262	3.000	6088	213	3.000
5145	254	5.000	6111	760	3.000
5161	267	3.000	6128	270	20.000
5171	73	3.000	6145	32	50.000
5219	182	5.000	6150	772	3.000
5222	664	50.000	6162	683	50.000
5244	259	5.000	6163	495	3.000
5266	643	3.000	6171	457	3.000
5296	67	3.000	6186	93	5.000
5362	121	5.000	6242	266	3.000
5469	500	3.000	6269	764	20.000
5485	293	3.000	6273	240	3.000
5503	857	3.000	6317	926	5.000
5545	384	3.000	6364	490	3.000
5552	190	5.000	6401	984	20.000
5611	290	3.000	6407	634	20.000
5664	4	5.000	6427	844	3.000
5707	274	20.000	6434	90	5.000
5716	373	3.000	6452	41	3.000
5744	862	20.000	6468	302	5.000
5790	940	20.000	6489	482	5.000

serija	štev.	Din	serija	štev.	Din
6537	376	5.000	7219	552	3.000
6686	41	5.000	7222	147	5.000
6689	32	3.000	7258	651	3.000
6731	304	5.000	7315	571	3.000
6746	245	5.000	7354	162	5.000
6785	804	5.000	7389	490	3.000
6801	534	5.000	7403	256	20.000
6808	85	3.000	7426	461	5.000
6818	956	3.000	7429	811	5.000
6847	942	3.000	7443	76	5.000
6856	214	3.000	7463	988	5.000
6929	762	3.000	7467	52	3.000
6943	576	3.000	7491	762	3.000
6974	362	3.000	7515	713	3.000
6982	268	20.000	7534	776	5.000
6984	137	3.000	7578	723	50.000
6994	654	3.000	7600	724	3.000
7104	199	3.000	7616	32	3.000
7106	500	5.000	7627	374	5.000
7108	293	5.000	7710	458	5.000
7144	67	5.000	7715	971	3.000
7160	720	3.000	7740	312	3.000
7169	91	5.000			

(Konec prih.)

Sejmi

13. septembra: v Dobovi.
 14. septembra: v Mangi obč. Golobinjek, Vitaju, Rogatcu, Petrovčah, Šmarju pri Jelšah, Črnem vrbu, Št. Vidu pri Stični, Loškem potoku, Bregu pri Ptujju, Vinici pri Črnomlju, Žužemberku, Trebeljevem, Št. Janžu okraj Slov. gradec, Loki pri Zid. mostu, Št. Janžu in Šmarju pri Celju in v Braslovčah.
 15. septembra: v Šmartnem pri Litiji, Banji Loki, Zdolah obč. Pleterje, Št. Janž/Dol.,

Ljutomeru, Dol. Lendavi, Št. Janžu pri Sp. Dravogradu.

16. septembra: na Rakeku, v Dobrničah, Sv. Lenartu n/Laškem.
 17. septembra: v Št. Lambertu, Podvelbu, Škocjanu, Kapelah pri Brežicah, Dobrni, Turnišču, Kandiji, Irči vasi.
 18. septembra: v Boštanju.
 19. septembra: v Mokronogu.

Važnejša radio predavanja

od 13. do 19. septembra

Nedelja, dne 13. septembra: 9.45: Verski govor (g. dr. Roman Tominec) — 17.00: Kmet. predavanje: Odbira plemenjakov (g. Jože Okorn).

Ponedeljek, dne 14. septembra. 20.10: Zdravniška ura.

Torek, dne 15. septembra. 20.10: Delavsko predavanje: Jesenice-Zenica (g. inž. Roglič).

Petek, dne 18. septembra. 18.00: Domače naprave igrajo Magistri izpod Šmarne gore — 20.10: Ženska ura: Kongres mednarodne ženske zveze v Dubrovniku (ga. Hočevnar Pavla).

Sobota, dne 19. septembra. 20.10: Zunanja politika (g. dr. Alojzij Kuhar).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din	43'60
1 nemška marka	Din	17'62
1 švicarski frank	Din	14'28
1 angleški funt	Din	220'—
1 avstrijski šiling	Din	9'60
1 francoski frank	Din	2'89
1 češkoslovaška krona	Din	1'81

MOŠT

iz grozdja, kakor vse sadne sokove, lahko stalno pripravite za uporabo v vsem letu

BREZ VSAKIH APARATOV
 BREZ STROKOVNE PRIPRAVE
 BREZ IZGUBE CASA

s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higienško!

Odobreno po ministrstvu za kmetijstvo.

Navodila in cenik pošilja brezplačno:

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

»EKONOM« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in split-skega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohn«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmeti dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalažanje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12^{1/2}, in od 3—4^{1/2}, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12^{1/2}, ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: **Din 35.000.000'—**

Rezerve: **Din 1.500.000'—**

